

สถานการณ์พัฒนาการเด็กปฐมวัยไทย

The crisis of Thai childhood development in 2014

พนิต โถ่เสถียรกิจ และคณะ
ศูนย์อนามัยที่ 6 ชลบุรี

ศึกษาและวิเคราะห์สถานการณ์และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการเด็กปฐมวัยไทย โดยสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่มในเขตสุขภาพที่ 1-12 จำนวน 31 จังหวัด กลุ่มตัวอย่าง เป็นเด็กไทยอายุ 8 เดือน 16 วัน ถึง 5 ปี 11 เดือน 29 วัน รวมทั้งสิ้น 9,986 คน และบิดา มารดา หรือผู้ดูแลที่มีความสัมพันธ์ทางสายโลหิตกับเด็ก โดยใช้สมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็กแบบสัมภาษณ์บิดา มารดาหรือญาติผู้ดูแลเด็ก และแบบประเมินพัฒนาการ Denver II(ฉบับภาษาไทย) เก็บข้อมูล 10 เดือนระหว่าง เมษายน 2557 - มกราคม 2558วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ร้อยละ และการวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติก พบว่า เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการล่าช้าร้อยละ 27.2 ล่าช้าด้านภาษามากที่สุด ร้อยละ 19.7 รองลงมาเป็นด้านกล้ามเนื้อเล็ก ด้านสังคมและการช่วยเหลือตนเองและด้านกล้ามเนื้อใหญ่ ร้อยละ 8.9, 7.5 และ 6.7 ตามลำดับ ปัจจัยด้านแม่ที่ส่งผลต่อพัฒนาการเด็ก ได้แก่ อาชีพ ภาวะแทรกซ้อนระหว่างการตั้งครรภ์ โรคประจำตัวแม่ การฝากครรภ์คุณภาพ อายุเมื่อตั้งครรภ์ และการได้รับยาเสริมไอโอดีนขณะตั้งครรภ์ ปัจจัยแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการเด็ก ได้แก่ อาชีพผู้ดูแล รายได้ครัวเรือน การศึกษาผู้ดูแล การเล่นกับเด็กอย่างมีคุณภาพ การเล่นเอนกอย่างมีคุณภาพ อายุของผู้ดูแล และลักษณะครอบครัว ปัจจัยด้านเด็กที่ส่งผลต่อพัฒนาการเด็ก ได้แก่ ภาวะออกซิเจนแรกคลอดที่ 5 นาที ภาวะออกซิเจนแรกคลอดที่ 1 นาที ภาวะโภชนาการเด็ก อายุครรภ์แรกคลอด น้ำหนักแรกคลอด โรคประจำตัว การได้รับยารักษาธาตุเหล็ก และภาวะแทรกซ้อนขณะคลอด

เสนอมาตรการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ได้แก่ การสร้างกระแสสังคม การเลี้ยงดู ให้พ่อแม่และผู้ดูแลเด็กเล่นและสื่อสารอย่างเหมาะสมกับอายุ เสริมความเข้มแข็งและพัฒนาคุณภาพระบบบริการสุขภาพ พัฒนาการบริหารจัดการอย่างธรรมาภิบาล ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสนับสนุนสถาบันครอบครัว ด้วยการปกป้องทางสังคมและลดความยากจน

คำคัญ : สถานการณ์ พัฒนาการเด็ก มาตรการ

The crisis of Thai childhood development in 2014

Panit Losatiankit, M.D

Health Promotion Center 6

This study aimed to explore and identify the situation and factors related to Thai childhood development. The case study groups was selected by cluster sampling from Regional Health 1-12 of 31 provinces, 9,986 children between ages 8 month 16 day to 5 year 11 month 29 day and their parents and relatives. Data collections tools consisted of Mother and Child Health Record Book, Questionnaires and Denver II test (Thai version). The period of data collection was 10 months (April 2014 – January 2015). The statistics were percentage and logistic regression. The study showed that delayed development of Thai childhood was 27.2 percent. The most delayed aspect was language (19.7%), Fine Motor (8.9%), Personal Social (7.5%) and Gross Motor (6.7%) respectively. Maternal factor that affect child development were career , Complications during pregnancy, Underlying diseases, antenatal care quality , pregnant aged and iodine medication during pregnant. Environmental factors were educated , career and aged of babysitters , household income , quality of storytelling and playing with children and family characteristic. Children factors were birth asphyxia at 5 and 1 minute, nutritional , gestational age at delivery, birth weight, Underlying diseases , iron supplements and birth complications.

Proposed measures to promote child development are building society, appropriate play and communication with their children ,strengthen and improve the health care system , good governance management system , collaborate with the relevant authorities, support social protection and poverty reduction of family unit.

Key words : situations child development measure